

§ 90

Dnr. 08/KS 163 053

Vårdnadsbidrag**Ärendebeskrivning**

Riksdagen fattade den 21 maj 2008 beslut om att införa en ny lag om kommunalt vårdnadsbidrag. Underlag för beslutet finns i proposition 2007/08:91, Vårdnadsbidrag – familjepolitisk reform. Lagen om kommunalt vårdnadsbidrag träder i kraft den 1 juli 2008. Tyresö kommun har idag en egen lösning, dagbarnvårdare åt eget barn.

Barn- och utbildningsförvaltningen föreslår att kommunalt vårdnadsbidrag enligt ny lagstiftning införs i Tyresö kommun från den 1 januari 2009. För de familjer som finns i systemet och som vars barn vid införandet har fyllt tre år. Föreslås en övergångslösning. Dessa behåller det gamla systemet tills barnen börjar i förskoleklass, förutsatt att de inte utnyttjar barnomsorg. Under perioden fram till införandet av vårdnadsbidrag tillämpas nuvarande modell och familjer som träder in i systemet informeras om vilka förändringar som kommer att genomföras från årsskiftet. Sista dagen att ansöka om att bli dagbarnvårdare åt eget barn blir den 31 oktober 2008.

Ärendets beredning

Ärendet behandlades i barn- och utbildningsnämnden 2008-06-17.

Ordförandeförslag

Att kommunstyrelsen beslutar enligt barn- och utbildningsnämndens förslag.

Yrkande i kommunstyrelsen

Martin Nilsson (s-gruppen) yrkar:

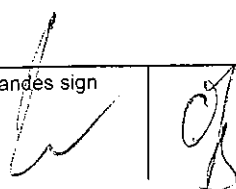
- i första hand att ärendet återremitteras till barn- och utbildningsnämnden för ytterliggare beredning vad gäller legaliteten (i modellen med dagbarnvårdare för eget barn), de ekonomiska konsekvenserna samt effekter vad gäller jämställdhet, integration och barnens språkutveckling
- i andra hand avslag på att-satserna 1, 2, 3 och 6

Beslutsgång i kommunstyrelsen

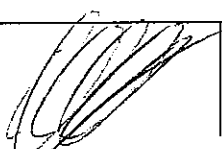
Ordföranden ställer proposition på yrkandet om återremiss och finner att kommunstyrelsen har avslagit detsamma.

Ordföranden ställer proposition på yrkandet om avslag och finner att kommunstyrelsen beslutat att inte bifalla yrkandet.

Justerandes sign

Utdragsbestyrkande

§ 90 forts

Kommunstyrelsen har därmed beslutat i enlighet med ordförandeförslaget.

Kommunstyrelsens förslag till kommunfullmäktige

- Att införa kommunalt vårdnadsbidrag från den 1 januari 2009
- Att ansökan om vårdnadsbidrag kan göras från och med den 1 december 2008
- Att vårdnadsbidraget ska uppgå till 3000 kronor per barn och månad för heltid och 1500 kronor per barn och månad för halvtidsersättning
- Att modellen med dagbarnvårdare för eget barn avskaffas från den 1 januari 2009
- Att sista dagen att ansöka om att bli dagbarnvårdare för eget barn blir den 31 oktober
- Att de dagbarnvårdare för eget barn vars barn har fyllt tre år vid årsskiftet och inte utnyttjar förskola behåller sitt tillstånd till dess barnet börjar förskola eller förskoleklass

Reservation i kommunstyrelsen

Martin Nilsson (s-gruppen) reserverar sig mot beslutet (se bilagor).

Ersättaryttranden i kommunstyrelsen

Marie Åkesdotter (mp) och Inger Gemicioglu (v) lämnar ersättaryttranden (se bilagor).

Protokollsanteckning i kommunstyrelsen

Till protokollet förs att Marie Åkesdotter (mp) om hon hade haft rösträtt hade stött Martin Nilssons (s-gruppen) yrkanden. Till protokollet förs också att Inger Gemicioglu (v) om hon hade haft rösträtt hade stött Martin Nilssons (s-gruppen) yrkande om avslag av att-satserna 1, 2, 3 och 6.

Yttranden

Vid kommunfullmäktiges behandling av ärendet yttrar sig Mats Fält (m), Marita Bertilsson (s), Inger Gemicioglu (v), Janis Salts (kd), Elisabet Hedlund (v), Martin Nilsson (s), Kerstin Bergsman (m),

Justerandes sign

Utdragsbestyrkande

§ 90 forts

Anna SteeleKarlström (fp), Marie Åkesdotter (mp), Lilian Nylinder (mp),
och Jerry Svensson (s).

Yrkanden

Marita Bertilsson (s-gruppen) yrkar i första hand att ärendet återremmitteras till kommunstyrelsen för ytterliggare beredning vad gäller;

1. Legaliteten i att bibehålla modellen med dagbarnvårdare för eget barn
2. Ekonomiska konsekvenser
3. Effekter för jämställdheten
4. Effekter för integration och arbetskraftsdeltagande
5. Effekter för barns språkinläring

Yrkandet biträds av vänsterpartiet och miljöpartiet.

Marita Bertilsson (s) yrkar i andra hand avslag på att-satserna 1, 2, 3 och 6.
Yrkandet biträds av vänsterpartiet och miljöpartiet.

Efter ställda propositioner finner ordföranden att kommunfullmäktige bifallit återremissyrkandet.

Kommunfullmäktiges beslut

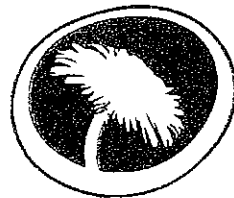
- Ärendet återremitteras

Justerandes sign

Utdragsbestyrkande

miljöpartiet de gröna

Tyresö

Reservation till kommunfullmäktige 11 september 2008

Ärende 8 Vårnadsbidrag

Miljöpartiet ifrågasätter vårdnadsbidraget av flera skäl; Systemet är utestängande eftersom en stor del av befolkningen inte kan nyttja bidraget. Vårdnadsbidraget får strukturella följder och undergräver jämställdhet med ekonomiska konsekvenser in i arbetslivet och ända ut till pensionsutbetalningarna. Konsekvenserna är också att män i mindre grad tar ansvar för barn och hem, eftersom det de facto är få män som nyttjar bidraget och istället arbetar mer för att få ekonomin att gå ihop. I förlängningen leder det till att pappa/barn i mindre grad barn knyter an till varandra.

Miljöpartiet tror på ett samhälle där alla föräldrar tar större aktiv del i barnens vardag, ett jämställt samhälle som vare sig diskriminerar kvinnor eller män. Vi tror på en barnomsorg som täcker behovet av efterfrågan, ökad kvalitet med mindre barngrupper, alternativ som familjedaghem och olika pedagogiska inriktningar. Vi ser framför oss en utbyggd föräldraförsäkring med fler individuella dagar.

Miljöpartiet instämmer i fackföreningarna Kommunals, Lärarförbundets och SKTF:s synpunkter om förskolans pedagogiska betydelse för barns lärande och utveckling, särskilt vid språkutvecklingen. Vi instämmer också i synpunkterna att valfriheten av att nyttja vårdnadsbidraget är begränsad till ett fåtal, samt att jämställdheten i samhället missgynnas av reformer som vårdnadsbidraget.

Legaliteten med två parallella system har inte klargjorts av den borgerliga majoriteten på ett tillfredsställande sätt. Vårdnadsbidraget ska uppgå till 3000 kr per barn och månad för heltid och 1500 kr för halvtid. Tyresös eget förtäckta vårdnadsbidrag, "dagbarnvårdare för eget barn" (med bidraget 4 326 kr) kommer att avskaffas 1 januari 2009. Ansökan ska dock kunna ske till och med 31 oktober 2008, vilket innebär att Tyresö kommer att ha två olika system med två olika bidragsnivåer i upp till tre år. Osäkerheten kring likställighetsprincipen och regeringsrättens beslut om Nacka kommuns olagliga vårdnadsbidrag bör fortfarande förtydligas.

Annan kritik är ofullständiga ekonomiska kalkyler i ärendeberedningen, där uppgifter saknas bl.a. om hur kommunens skatteintäkter påverkas, även utlåtande om vilka effekter vårdnadsbidraget har på integration och jämställdhet.

– Vi yrkar i första hand återremiss och i andra hand avslag

Marie Åkesdotter
för Miljöpartiet de gröna i Tyresö

Tyresö 2008-09-01

Reservation vid:

Kommunstyrelsens sammanträde 2008-08-26, §114 Vårdnadsbidrag.

Vårdnadsbidrag har där det prövats visat sig ha negativa konsekvenser för jämställdhet, integration, arbetskraftsdeltagande och barns kunskapsinhämtning. Detta är väl dokumenterat i aktuell forskning och tydligt uttalat från flera remissinstanser (exempelvis Skolverket) när regeringen skickade ut sitt förslag på remiss.

Mot detta får ställas den ökade valfrihet som kan tänkas följa av att kommunen ger ett bidrag om 1500 till 3000 kronor per månad. Att den summan ger liten möjlighet att stanna hemma framgår av det låga intresse som visat sig finnas i de kommuner som redan infört systemet. Initialt framstår det som om att en viss användning av bidraget dessutom sker när föräldrar vill förlänga semestern. Med sin flexibla användning framstår i stället föräldraförsäkringen som ett alternativ som ger större möjligheter att välja.

Vi socialdemokrater vill alltså inte införa ett vårdnadsbidrag som minskar barns kunskapsinhämtning, motverkar jämställdhet, integration och arbetslinjen.

Alldeles oavsett detta förväntar vi oss att majoriteten ska kunna presentera ett bra underlag för beslutet. Trots att vi tidigare i en interpellation pekat på systemets risker finns i detta ingen som helst analys. Majoriteten verkar tycka att det får bli som det blir med jämställdhet, integration, arbetslinjen och barns språkinläring.

Lägg därtill att de ekonomiska konsekvenserna är bristfälligt analyserade. Kalkylerna bygger på ytterlighetsalternativ och tar ingen som helst hänsyn till kommunens skatteintäkter. Risken är uppenbar att vårdnadsbidraget kommer kräva resurser från förskolan och att kvaliteten där blir sämre.

Avslutningsvis innebär förslaget till beslut att den hittillsvarande modellen lever kvar under ett antal år parallellt med det nya systemet. Förutom den legala aspekten på att ha två olika system för olika medborgare jämfört med likställighetsprincipen är det direkt upprörande att majoriteten fattar detta beslut samma dag som regeringsrätten underkänt Nackas likartade modell. Nacka tar konsekvensen av det och avskaffar sin modell. I Tyresö lever laglösheten vidare – allt under motivet att Tyresös modell inte är överklagad. Som om en olaglig handling skulle bli mindre olaglig för att den inte anmälts till rättsvårdande myndigheter. Det känns som ett udda sätt att hantera lagstiftning och det förklarar sannolikt varför majoriteten inte ens ville utreda legaliteten i systemet.

För den socialdemokratiska kommunstyrelsegruppen

Martin Nilsson

Vänsterpartiet

Tyresö 2008-08-26

ERSÄTTARYTTTRANDE

Kommunstyrelsens sammanträde 2008-08-26

§ 114 Vårnadsbidrag

Vänsterpartiet stödde i första hand socialdemokraternas förslag till återremiss av ärendet. För det första anser vi att de ekonomiska konsekvenserna av det nya vårnadsbidraget inte är tillräckligt utredda. För det andra så är frågan om att ha kvar det gamla vårnadsbidraget enligt Tyresömodellen "vård av eget barn i hemmet" och samtidigt införa det nya skattefria vårnadsbidraget inte tillräckligt genomlyst. Vi undrar om det är tillåtet att ha två olika system i vår kommun, även om det gamla vårnadsbidraget gradvis ska trappas av. De som är dagbarnvårdare av eget barn och vars barn fyller tre år vid årsskiftet och inte utnyttjar förskolan ska enligt majoritetens förslag kunna behålla sitt tillstånd till dess barnet börjar förskola eller förskoleklass. De som från 1 januari 2009 kommer att ha vårnadsbidrag enligt den av riksdagen föreslagna modellen, får ha detta till dess barnet/barnen fyller 3 år. Med andra ord får våra familjer i Tyresö, som har möjlighet att utnyttja vårnadsbidraget, olika villkor. Även om Vänsterpartiet är motståndare till varje form av vårnadsbidrag, så anser vi att en återremiss hade varit på sin plats, för att utreda ovanstående frågor.

Den borgerliga majoriteten avslag återremissen och vi i Vänsterpartiet yrkade då avslag på införande av det nya vårnadsbidraget, med undantag för att-satserna om att modellen med dagbarnvårdare för eget barn avskaffas från 1 januari 2009 och att sista dag att ansöka om att bli dagbarnvårdare för eget barn blir den 31 oktober.

Vänsterpartiet är emot vårnadsbidrag och vi anser att det är helt fel väg att gå för att ge en god barnomsorg. Det finns framförallt tre negativa aspekter på vårnadsbidraget och utifrån dessa kommer vi därför att avslå varje förslag till beslut om vårnadsbidrag till förälder.

1. Tyresömodellen är inte tillåten!

Vi har hela tiden ifrågasatt om Tyresömodellen "vård av eget barn" är tillåten enligt lag. Vi kunde dagen före kommunstyrelsen läsa att Nacka nu lägger ned sin modell för vårnadsbidrag, en modell som snarlik Tyresömodellen. Länsrätten har fastställt att modellen inte är tillåten. Den borgerliga majoriteten i Tyresö ser inga problem med att fortsätta med modellen under åtminstone 3 år till, trots att de borde vara medvetna om att modellen inte är tillåten. Det är enligt vår uppfattning rent lagtrots. Vi beklagar att vi inte i ett tidigare skede överklagade modellen med "vård av eget barn i hemmet". Det måste ske 3 veckor efter beslutet och går följaktligen efter samtal med en kommunjurist inte att överklaga i efterhand.

2. Ökar könsskillnaderna

Kvinnor och män lever inte under jämlika villkor. Kvinnor diskrimineras i arbetslivet, får sämre löner och arbetsvillkor i övrigt. Kvinnor hänvisas oftare än män till deltidsjobb och otrygga anställningsvillkor. Dessutom får kvinnor fortfarande ta betydligt större ansvar än män för det obetalda arbetet med hem och barn.

Viktiga åtgärder för att komma till rätta med dessa samhällsproblem är att se till så att förskola och övrig barnomsorg utvecklas. Ett av de största bidragen till ökad jämställdhet i Sverige är utbyggnaden av den kommunala barnomsorgen. Det är även viktigt att föräldraförsäkringen individualiseras så att pappor kan ta ett större ansvar för sina barns uppväxt. En individualisering medför säkert även att pappor tar ett större ansvar då barnen är sjuka. Föräldraförsäkringen bör även utökas till att omfatta fler antal månader som föräldrarna kan vara hemma med sina barn.

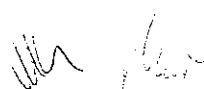
Beslutet att medge att familjedaghem kan bedrivas med endast egna barn i verksamheten är just den kvinnofälla som beskrivits i debatter om kommunalt vårdnadsbidrag. Ersättningen är även i den nya varianten av vårdnadsbidrag så låg, 3000 skattefria kronor för heltid och 1500 kronor för deltidsbarn. Det kräver att en annan person i hushållet (läs mannen) står för den huvudsakliga försörjningen. På så sätt förstärks kvinnors underordning både i familjerelationen och i samhället i övrigt. Man visar med beslutet att man inte på allvar tänker utmana det faktum att kvinnor har lägre löner, otryggare situation på arbetsmarknaden, ofta får nöja sig med deltidsarbete och får sämre pensioner.

3. Inte en del av den generella välfärden

Den generella välfärden bygger på att alla betalar skatt till gemensamma verksamheter. De som vill utnyttja de kommunala verksamheterna utifrån de behov man har. Behöver man förskoleplats, låna en bok på biblioteket eller färdas med bil på vägar så har alla möjlighet till det. Men om man inte använder sig av förskola, bibliotek eller gator får man inte mindre skatt eller någon form av skattereduktion. Verksamheterna ska ses som en del av den generella välfärden, d.v.s. riktar sig till alla och finansieras av alla, även om inte alla utnyttjar tjänsten. Ett införande av vårdnadsbidrag riktar sig bara till ett ytterst fåtal och kan inte ses som en del av den generella välfärden. Om man vill möjliggöra att föräldrar är hemma med sina barn en längre tid än idag (vilket vi tycker vore bra), är det en utbyggd föräldraförsäkring som är rätt väg att gå. Den riktar sig till alla oberoende vilken inkomst man har. Både den som tjänar 12 000 kr/månad och den som har 26 000 kr/månad får 80% av sin inkomst i ersättning. På nationell nivå har dock de borgerliga partierna röstat emot att föräldraförsäkringen skulle utökas med en månad. Istället har de nu beslutat om ett vårdnadsbidrag, som har så låg ersättning att det endast är de som har en rik partner (läs man) som har råd att vara hemma. Samma grundmönster går igen för den borgerliga majoriteten i Tyresö. För vem kan klara sig på en inkomst om 3000 kronor per barn. Inte är det den ensamstående mamman i alla fall!

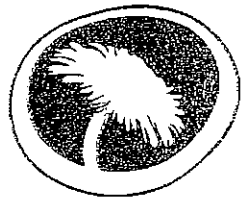
För Vänsterpartiet

Inger Gemicioglu
Ersättare i kommunstyrelsen för Vänsterpartiet

miljöpartiet de gröna

Tyresö

Ersättaryttrande till KS 26 augusti 2008

§ 114 Vårdnadsbidrag

Miljöpartiet stödjer socialdemokraternas återremissyrkande. Vi konstaterar att Tyresös borgerliga majoritets intresse att undersöka legaliteten i vårdnadsbidragen är lågt. Osäkerheten kring likställighetsprincipen och regeringsrättens beslut om Nacka kommuns olagliga vårdnadsbidrag är faktorer som bör klarläggas innan fullmäktige fattar beslut i ärendet. De ekonomiska kalkylerna är ofullständiga, uppgifter saknas bl.a. om hur kommunens skatteintäkter påverkas. Dessutom saknas utlåtande om vilka effekter vårdnadsbidraget har på integration och jämställdhet.

Miljöpartiet instämmer i fackföreningarna Kommunals, Lärarförbundets och SKTF:s synpunkter om förskolans pedagogiska betydelse för barns lärande och utveckling, särskilt vid språkutvecklingen. Vi instämmer också i synpunkterna att valfriheten av att nyttja vårdnadsbidraget är begränsad till ett fåtal, samt att jämställdheten i samhället missgynnas av reformer som vårdnadsbidraget.

Vårdnadsbidraget ska uppgå till 3000 kr per barn och månad för heltid och 1500 kr för halvtid. Tyresös eget förtäckta vårdnadsbidrag, "dagbarnvårdare för eget barn" (med bidraget 4 326 kr) kommer att avskaffas 1 januari 2009. Ansökan ska dock kunna ske till och med 31 oktober 2008, vilket innebär att Tyresö kommer att ha två olika system med två olika bidragsnivåer i upp till tre år.

Miljöpartiet ifrågasätter vårdnadsbidraget av flera skäl; Det är ett utestängande system, då en stor del av befolkningen inte kan nyttja bidraget. Vårdnadsbidraget får strukturella konsekvenser som att män i mindre grad tar ansvar för barn och hem, eftersom det de facto är få män som nyttjar bidraget och istället arbetar mer för att få ekonomin att gå ihop. I förlängningen blir konsekvenserna att pappa/barn i mindre grad barn knyter an till varandra. Reformen undergräver också jämställdhet och får ekonomiska konsekvenser in i arbetslivet och ända ut till pensionsutbetalningarna.

Miljöpartiet tror på ett samhälle där alla föräldrar tar större aktiv del i barnens vardag, ett jämställt samhälle som vare sig diskriminerar kvinnor eller män. Vi tror på en barnomsorg som täcker behovet av efterfrågan, ökad kvalitet med mindre barngrupper, alternativ som familjedaghem och olika pedagogiska inriktningar. Vi verkar också för en utbyggd föräldraförsäkring med fler individuella dagar.

- Hade jag haft yrkanderätt hade jag i första hand yrkat återremiss och i andra hand avslag.

Marie Åkesdotter
för Miljöpartiet de gröna i Tyresö

Barn- och utbildningsnämnden

Sammanträdesdatum

2008-06-17

Plats och tid

Bollmora, Marknadsgränd 2
Tisdag 17 juni 2008, kl. 16.00 - 16.45

Beslutande

Mats Fält (m)
Christer Flodfält (m)
Charlotte Lundquist (m)
Matilda Lundh (m)
Lotta Stjernfeldt (m)
Lars Eriksson (fp)
Ann Christine Centerstig (c)Marita Bertilsson (s)
Jerry Svensson (s)
Anita Mattsson (s)
Marie Åkesdotter (mp)

Övriga deltagare

Inger Gemicioglu (v)
Alfhild Hög
Birgitta Wigren
Agneta Hedenbergh
Erik Sanner

Utses att justera

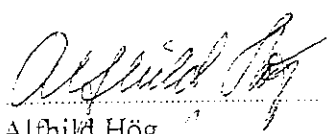
Marita Bertilsson

Justeringens plats och tid

Barn- och utbildningskontoret
2008-06-24

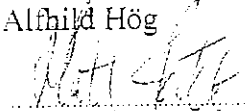
Underskrifter

Sekreterare

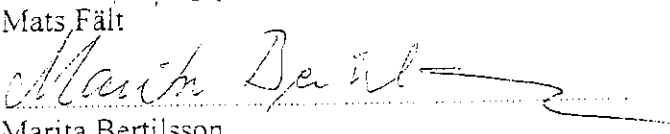

Alfhild Hög

Paragrafer 54 - 55

Ordförande

Mats Fält

Justerande

Marita Bertilsson

ANSLAG/BEVIS

Protokollet är justerat. Justeringen har tillkännagivits genom anslag

Organ

Barn- och utbildningsnämnden

Sammanträdesdatum

2008-06-17

Datum för anslags uppsättande

2008-06-25

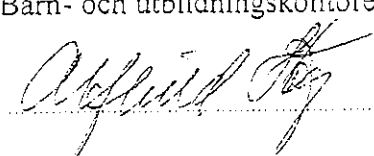
Datum för anslags nedtagande

2008-07-16

Förvaringsplats för protokollet

Barn- och utbildningskontoret

Underskrift

Utdragsbestyrkande

Tyresö den 19 juni 2008

Protokollsanteckning inför nämndens beslut 17-6-08

Kommunal, Lärarförbundet och SKTF avvisar kommunens förslag om att införa vårdnadsbidraget.

Förskolans betydelse

Förskolan har stor betydelse för barns lärande och utveckling. Av särskild vikt är förskolans roll i språkutvecklingen, framförallt för barn med annat modersmål än svenska. Språkutvecklingen är som intensivast under de första åren i ett barns liv. Förskolans roll kan inte nog överskattas här. Regeringens ambitioner att förstärka det pedagogiska innehållet i förskolan rimmar dåligt med detta förslag. Sveriges förskola, där lärande, lek och omsorg bildar en helhet, anses som ett föredöme för resten av världen. Ett flertal svenska och internationella undersökningar har visat att förskolan ger positiva och varaktiga effekter på såväl skolresultat som social kompetens. (Pirls 2006) det är alltså gynnsamt att börja förskolan före tre års ålder.

Att införa vårdnadsbidraget är en klar ambitionssänkning när det gäller barns rätt till förskola. Vårdnadsbidraget, som står helt utanför kommunens tillsyn, kan inte vara ett alternativ i en kommun där mål, resultat och kvalitet diskuteras flitigt. Det uppmuntrar endast till billigare privata omsorgslösningar utanför kommunens möjlighet till kontroll. Vi är starkt oroade över att kvaliteten och bemanningen på våra förskolor ska försämras på bekostnad av vårdnadsbidraget, som är en ofinansierad utgiftsökning.

Valfrihet

Vårdnadsbidrag framhålls som en valfrihetsreform. Det är en valfrihet för begränsade grupper och en valfrihet som begränsar. Den är varken rättvis eller långsiktigt hållbar. Valet att stanna hemma med vårdnadsbidrag kan bara familjer gör som har råd att leva på en lön. För den ensamstående föräldern eller hushåll med små inkomster är inte valet ett ekonomiskt alternativ.

Syftet med vårdnadsbidrag är att "skapa ökad valfrihet för föräldrar som önskar mer tid med sina små barn". Hur kan det då kombineras med fullt förvärvsarbete för båda föräldrarna? Detta innebär i praktiken en barnomsorgspeng som går att använda till att betala privat barnpassning. Detta kommer att bidra till att förstärka klyftorna mellan olika grupper av barnfamiljer.

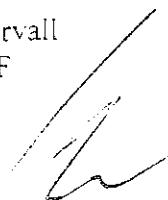
Jämställdhet

Då det i de flesta familjer är männen som tjänar mest blir det kvinnorna som kommer att använd sig av vårdnadsbidraget för att kunna vara hemma. Detta kommer att försämma kvinnors ställning på arbetsmarknaden och förstärka könsrollerna. Förskolans utbyggnad har haft mycket stor betydelse för småbarnsföräldrars möjlighet att förvärvsarbeta och för kvinnors position på arbetsmarknaden. Vårdnadsbidraget riskerar att ytterligare cementera kvinnors svagare ställning på arbetsmarknaden. Tillsammans med ökat deltidsarbete innebär det lägre skatteintäkter och försvagar kvinnors ekonomiska självständighet. Jämställdhetslagen 1 § siktar främst till att förbättra kvinnors villkor i arbetslivet. Det är stor risk att det arbete som hittills är gjort kommer att ta ett stort kliv tillbaka med införandet av vårdnadsbidraget.

Inger Sarensten
Kommunal

Ann-Charlotte Strand
Lärarförbundet

Jan Akervall
SKTF

§ 54

Dnr 2008.BUN174

053

Vårdnadsbidrag**Barn- och utbildningsnämndens beslut**

Nämnden beslutar att föreslå kommunstyrelsen:

- 1. att införa kommunalt vårdnadsbidrag från den 1 januari 2009.
- 2. att ansökan om vårdnadsbidrag kan göras från och med den 1 december 2008.
- 3. att vårdnadsbidraget ska uppgå till 3000 kronor per barn och månad för heltid och 1500 kronor per barn och månad för halvtidsersättning.
- 4. att modellen med dagbarnvårdare för eget barn avskaffas från den 1 januari 2009.
- 5. att sista dagen att ansöka om att bli dagbarnvårdare för eget barn blir den 31 oktober 2008.
- 6. att de dagbarnvårdare för eget barn vars barn har fyllt tre år vid årsskiftet och inte utnyttjar förskola behåller sitt tillstånd till dess barnet börjar förskola eller förskoleklass.

Reservation

Marita Bertilsson (s) reserverar sig mot beslutet och inkommer med en reservation.

ErsättaryttrandeInger Gemicioglu (v) inkommer med ett ersättaryttrande.
Marie Åkesdotter (mp) inkommer med ett ersättaryttrande.**Beskrivning av ärendet**

Riksdagen fattade den 21 maj 2008 beslut om att införa en ny lag om kommunalt vårdnadsbidrag. Underlag för beslutat finns i proposition 2007/08:91, Vårdnadsbidrag – familjepolitisk reform. Lagen om kommunalt vårdnadsbidrag träder i kraft den 1 juli 2008. Tyresö kommun har idag en egen lösning, dagbarnvårdare åt eget barn.

Förvaltningen föreslår att kommunalt vårdnadsbidrag enligt ny lagstiftning införs i Tyresö kommun från den 1 januari 2009. För de familjer som finns i systemet och som vars barn vid införandet har fyllt tre år, föreslås en övergångslösning. Dessa behåller det gamla systemet tills barnen börjar i förskoleklass, förutsatt att de inte utnyttjar barnomsorg. Under perioden fram till införandet av vårdnadsbidrag tillämpas nuvarande modell och

Justerandes sign.

Utdragsbestyrkande

familjer som träder in i systemet informeras om vilka förändringar som kommer att genomföras från årsskiftet. Sista dagen att ansöka om att bli dagbarnvårdare åt eget barn blir den 31 oktober.

Ordförandeutlåtande

Kommunalt vårdnadsbidrag är ett sätt att öka valfriheten för kommunens barnfamiljer. De får större möjligheter att själv välja hur de vill organisera sina liv. Makt flyttas från politikernas sammanträdesrum till familjernas köksbord. Det är en mycket viktig principfråga. Detta trots de betydande begränsningar av kommunens handlingsfrihet som det av riksdagen godkända systemet innebär.

Argumenten för att gå över från Tyresömodellen är flera. Dels upphör osäkerheten om systemets framtid, dels är det nya systemet enklare att hantera för de familjer som vill utnyttja det. I övrigt hade kommunens egen lösning många fördelar, inte minst att den ökade valfriheten omfattade tre ytterligare årskullar.

Vad de nya reglerna kommer att innebära på längre sikt är svårt att bedöma. Det finns ett uppenbart intresse för andra lösningar än förskola eller dagbarnvårdare.

Tyresö kommun har valt att införa vårdnadsbidrag både på heltid och deltid. Det gör vi för att kunna erbjuda ytterligare ett alternativ för våra barnfamiljer. För många familjer kan just vårdnadsbidrag på deltid bli den lösning som passar den egna livssituationen bäst.

Yrkande

Marita Bertilsson (s) yrkar i första hand att ärendet skall återremitteras för att utreda lagligheten med två olika system, i andra hand yrkar hon avslag till alla att-satser utom nummer fyra.

Förslag till beslut

Barn- och utbildningsnämnden beslutar att föreslår kommunstyrelsen:

- 1. att införa kommunalt vårdnadsbidrag från den 1 januari 2009.
- 2. att ansökan om vårdnadsbidrag kan göras från och med den 1 december 2008.
- 3. att vårdnadsbidraget ska uppgå till 3000 kronor per barn och månad för heltid och 1500 kronor per barn och månad för halvtidsersättning.
- 4. att modellen med dagbarnvårdare för eget barn avskaffas från den 1 januari 2009.

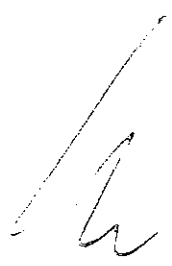
- 5. att sista dagen att ansöka om att bli dagbarnvårdare för eget barn blir den 31 oktober 2008.
- 6. att de dagbarnvårdare för eget barn vars barn har fyllt tre år vid årsskiftet och inte utnyttjar förskola behåller sitt tillstånd till dess barnet börjar förskola eller förskoleklass.

Beslutsgång

1. Ordförande ställer först Marit Bertilssons yrkande om återmiss mot avslag och finner att nämnden avslagit yrkandet.
2. Ordförande ställer proposition på att-sats fyra och finner att nämnden beslutat bifalla ordförandeförslaget.
3. Därefter ställs Marita Bertilssons (s) avslagsyrkande till att-satserna 1-3 och 5-6 mot bifall och ordföranden finner att nämnden beslutat enligt ordförandeförslaget.

Bilaga

1. Tjänsteskrivelse

Reservation

Tyresö 2008-06-17

§ 54 Vårnadsbidrag

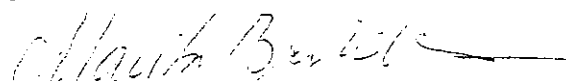
Vi i den socialdemokratiska barn- och utbildningsgruppen yrkade avslag på den borgerliga majoritetens förslag att införa vårnadsbidrag i enlighet med det beslut som Riksdagen tagit. Vi yrkade däremot bifall till att modellen med dagbarnvårdare för eget barn ska avskaffas. Denna modell som är snarlik den modell som Sollentuna fick lov att avbryta p g a att den inte hade stöd i lagen, har vi alltid varit emot.

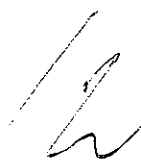
Regeringen har fattat beslut om att kommunerna får betala vårnadsbidrag till förälder för barn *upp till tre år*. Den borgerliga majoriteten i Tyresö föreslår nu att detta införs i Tyresö, men samtidigt avser man att fortsätta med att betala vårnadsbidrag för barn äldre än tre år för de familjer, som redan beviljats Tyresös "vårnadsbidrag" – ett bidrag som är högre än det som Riksdagen beslutat om. Den gamla modellen ska successivt fasas ut. Man väljer i så fall att fortsätta betala vårnadsbidrag enligt två olika modeller och behandlar därmed inte kommuninvånarna likvärdigt. På vår fråga om man undersökt om detta är förenligt med gällande lagstiftning, fick vi beskedet att det är oklart. Vi yrkade då i första hand på återremiss, för att undersöka detta, innan beslut tas.

Vi har förståelse för att många föräldrar vill ha möjlighet att vara hemma längre med sina barn, innan barnen börjar på förskolan och man själv återgår till sitt arbete efter föräldraledigheten. Därför fortsätter socialdemokraterna i opposition att kämpa för förlängd föräldraförsäkring, som skulle ge *båda* föräldrarna bättre möjligheter att vara hemma längre. Den är så utformad att *alla* kan ta del av den. Men vårnadsbidraget som är 3000:- per barn och månad kan bara nyttjas av familjer, där en förälder (pappan) står för försörjningen. Att bygga ut föräldraförsäkringen är en ambition som *inte* stöds av de borgerliga partierna. Tvärtom innebär regeringens politik försämringar i föräldraförsäkringen. Vi instämmer i de fackliga organisationernas invändningar i protokollsanteckningen som bifogades handlingarna.

Eftersom vårt återremissyrkande inte bifölls yrkade vi avslag på förslaget till vårnadsbidrag och reserverar oss mot beslutet.

För den socialdemokratiska barn- och utbildningsgruppen

Marita Bertilsson
gruppledare

miljöpartiet de gröna

Tyresö

Ersätтарыttrande till Barn och utbildningsnämnden 17 juni 2008

§ 54 Vårnadsbidrag

I detta extrainsatta Barn- och utbildningsnämndsmöte beslutas att föreslå kommunstyrelsen att införa kommunalt vårnadsbidrag från 1 januari 2009. Vårnadsbidraget ska uppgå till 3000 kr per barn och månad för heltid och 1500 för halvtid. Tyresös eget förtäckta vårnadsbidrag, "dagbarnvårdare för eget barn" föreslås avskaffas 2 januari 2009, men ansökan kan ske till och med 31 oktober 2008. Ersättningsnivån på det senare bidraget är 4 326 kr. Förslaget innebär därmed att Tyresö kommer att ha två olika system, med två olika bidragsnivåer för vårnadsbidrag. Förvaltningen har inte undersökt om detta kan gå stick i stäv med lagen. Detta anser vi borde vara självklart att reda ut innan man inför ett nytt system.

Miljöpartiet ifrågasätter vårnadsbidraget av flera skäl; Det är ett utestängande system, då en stor del av befolkningen inte kan nyttja bidraget. Det är ett system som uppmuntrar män att ta mindre ansvar barn och hem, eftersom det de facto är få män som nyttjar bidraget och istället arbetar mer för att få ekonomin att gå ihop. Detta leder till att pappa och barn knyter an i mindre grad till varandra. Systemet uppmuntrar inte till jämställdhet och får ekonomiska konsekvenser in i arbetslivet och ända ut till pensionsutbetalningarna.

Miljöpartiet tror på ett samhälle där alla föräldrar tar mer aktiv del i barnens vardag, ett jämställt samhälle som inte diskriminerar vare sig kvinnor eller män. Vi tror mer på åtgärder som dessa; Barnomsorg som täcker behovet av efterfrågan, ökad kvalitet med bl a mindre barngrupper i förskolan, alternativ med olika pedagogiska inriktningar, alternativ som familjedaghem, samt utbyggd föräldraförsäkring med fler individuella dagar.

- Hade jag haft rösträtt hade jag av ovanstående skäl yrkat avslag på förslaget till beslut.

Marie Åkesdotter
för Miljöpartiet de gröna i Tyresö

Vänsterpartiet

Tyreso 2008-06-20

ERSÄTTARYTTTRANDE

Barn- och Utbildningsnämnden 2008-06-17

Vänsterpartiet hade om vi haft rösträtt yrkat avslag till besluten om vårdnadsbidrag.

Förutom att vi i Vänsterpartiet är motståndare till alla former av vårdnadsbidrag, så har nu den borgerliga majoriteten beslutat att införa två parallella system. Dels kommer det nya statligt beslutade vårdnadsbidraget att införas från 1 januari 2008. Det innebär en ersättning på 3 000 kronor per månad skattefritt per barn på heltid och 1 500 kronor per månad för barn på halvtid.

Samtidigt och parallellt med det nya systemet ska föräldrar kunna ansöka om att bli dagbarnvårdare åt eget barn till och med 31 10 2008. Dessutom ska de "dagbarnvårdare för eget barn" vars barn har fyllt tre år vid årsskiftet och inte utnyttjar förskola kunna behålla sitt tillstånd till dess barnet börjar förskola eller förskoleklass. Det sistnämnda "dagbarnvårdare åt eget barn" är kommunens egen modell för vårdnadsbidrag. För de som är "dagbarnvårdare åt eget barn" utgår en ersättning med 4 326 kronor per barn och månad. Ersättningen är skattepliktig och därmed sjukpenninggrundande och pensionsgrundande. Så är inte fallet med den nya skattefria ersättningen på 3000 kronor per barn och månad. Enligt det nya vårdnadsbidraget får föräldrar ansöka om detta tills barnet/barnen fyllt 3 år. Enligt Tyresömodellen gäller vårdnadsbidraget till dess barnet/barnen börjar i första klass. Även detta kommer att innebära orättvisa för de föräldrar som har "det nya vårdnadsbidraget" och de som har vårdnadsbidrag enligt Tyresömodellen.

Vi i Vänsterpartiet ifrågasätter om det är i enlighet med "likställighetsprincipen". Det kan inte vara rimligt att föräldrar får olika ersättning för att ta hand om sina barn i hemmet. Eftersom den borgerliga majoriteten inte ens bemödat sig om att kontrollera lagligheten i besluten, yrkade vi i oppositionen (s, v och mp) på återremiss. Tyvärr fick vi avslag på återremissen och beslutet klubbades igenom av den borgerliga majoriteten.

Vi i Vänsterpartiet har för avsikt att kontrollera om de beslut som fattades vid sammanträdet den 17/6 2008 verkligen är förenliga med kommunallagen.

Beträffande vår inställning till vårdnadsbidrag som företeelse, så finns ett av många ersättarytttranden om vårdnadsbidraget i text på följande sidor. Vänsterpartiet arbetar för att ge alla föräldrar möjlighet till en förlängd föräldraledighet genom en utökad föräldraförsäkring. Det skulle gynna alla föräldrar solidariskt.

För Vänsterpartiet

Inger Gemicioglu, ersättare (v) i barn- och utbildningsnämnden

Tyresö kommun
Barn- och utbildningsförvaltningen
Ulrica Andersson, verksamhetsstrateg
08 5732 90 59

TJÄNSTESKRIVELSE

Datum 2008-05-30

1 (4)

Dnr 2008: BUN 174-033

Barn- och utbildningsnämnden

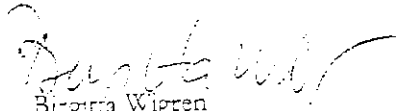
Vårdnadsbidrag i Tyresö kommun

Förslag till beslut

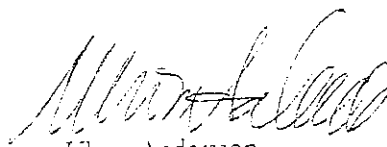
Barn- och utbildningsnämnden föreslår kommunstyrelsen:

- att införa kommunalt vårdnadsbidrag från den 1 januari 2009.
- att ansökan om vårdnadsbidrag kan göras från och med den 1 december 2008.
- att vårdnadsbidraget ska uppgå till 3000 kronor per barn och månad för heltid och 1500 kronor per barn och månad för halvutlösning.
- att modellen med dagbarnvårdare för eget barn avskaffas från den 1 januari 2009.
- att sista dagen att ansöka om att bli dagbarnvårdare för eget barn blir den 31 oktober 2008.
- att de dagbarnvårdare för eget barn vars barn har fyllt tre år vid årsskiftet och inte utnyttjar förskola behåller sitt tillstånd till dess barnet börjar förskola eller förskoleklass.

Barn- och utbildningsförvaltningen

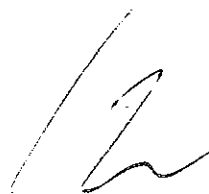
Birgitta Wigren
Förvaltningschef

Ulrica Andersson
Verksamhetsstrateg

Sammanfattning

Riksdagen fattade den 21 maj 2008 beslut om att införa en ny lag om kommunalt vårdnadsbidrag. Underlag för beslutat finns i proposition 2007-08:91, Vårdnadsbidrag –

tyresö kommun

familjepolitisk reform. Lagen om kommunalt vårdnadsbidrag träder i kraft den 1 juli 2008. Tyresö kommun har idag en egen lösning, dagbarnvårdare för eget barn.

Förvaltningen föreslår att kommunalt vårdnadsbidrag enligt ny lagsutformning införs i Tyresö kommun från den 1 januari 2009. För de familjer som finns i systemet och vars barn vid införandet har fyllt tre år, föreslås en övergångslösning. Dessa behåller det gamla systemet tills barnen börjar i förskoleklass, förutsatt att de inte utnyttjar barnomsorg. Under perioden fram till införandet av vårdnadsbidrag tillämpas nuvarande modell och familjer som träder in i systemet informeras om vilka förändringar som kommer att genomföras från årsskiftet. Sista dagen att ansöka om att bli dagbarnvårdare för eget barn blir den 31 oktober.

Beskrivning av ärendet

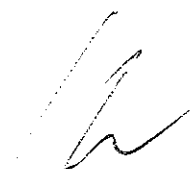
Nuläge i Tyresö Kommun

Tyresö kommun använder sig sedan den 1 mars 2006 av modellen dagbarnvårdare för eget barn. Modellen innebär att föräldrar i kommunen kan vara dagbarnvårdare åt eget/egna barn mellan ett och fem år och få en ersättning motsvarande 75 procent av en dagbarnvårdarersättning. Ersättningsnivån 2008 är 4326 kr per barn och månad.

För att få ersättning krävs ett godkännande av barn- och utbildningsnämnden. Godkännande sker efter att vårdnadshavaren lämnat in ansökan på särskild blankett och utdrag ur polisens belastningsregister samt att en tjänsteman vid förvaltningen genomfört ett hembesök. Vid hembesöket går tjänstemannen igenom regler och villkor för att vara dagbarnvårdare för eget barn.

I det nuvarande systemet finns inga begränsningar för föräldrar som samtidigt erhåller föräldrapenning, arbetslöshetsersättning, aktivitetsstöd, sjukpenning, introduktionsersättning för invandrare eller liknande. Det finns heller inga hinder mot att utnyttja allmän förskoleplats för 4-5-åringar samtidigt som man är dagbarnvårdare åt eget barn.

Ersättningen till dagbarnvårdare för eget barn betalas ut via ett bolag och betraktas av kommunen som en löneutbetalning som ska beskattas. Försäkringskassan räknar dock inte utbetalningarna som en sjukpenninggrundande inkomst. Det råder även vissa oklarheter kring Skatteverkets syn på utbetalningarna. Eftersom dagens modell innebär att föräldern anslutas som dagbarnvårdare, har kommunen ett tillsynsansvar över verksamhetens pedagogiska innehåll. Vid hembesöket inför godkännande kontrolleras exempelvis

barns säkerheten, men då det inte är fråga om någon pedagogisk verksamhet i vanlig bemärkelse är nämndens tillsynsansvar oklart.

Lagen om vårdnadsbidrag

Enligt riksdagens beslut om kommunalt vårdnadsbidrag får kommunerna möjlighet att införa, finansiera och administrera kommunala vårdnadsbidrag inom vissa ramar. Kommunen beslutar själv om och när bidraget införs, samt om differenser i form av deltidssbidrag ska finnas.

Den nya lagen innebär att kommunen kan införa ett vårdnadsbidrag för barn mellan ett och tre år. Föräldrar ansöker om vårdnadsbidrag hos kommunen och bidraget uppgår till högst 3000 kronor per barn (heltdärsättning). Den som uppbär vårdnadsbidrag får inte samtidigt erhålla föräldrapenning, arbetslöshetsersättning, aktivitetsstöd, utvecklingsersättning, sjukpenning, rehabiliteringsersättning, ålderspension, äldreomsorgsstöd eller introduktionsersättning för invandrare. Föräldrarna ska ha tagit ut minst 250 hela föräldrapenningsdagar innan de ansöker om vårdnadsbidrag.

Det finns inga hinder mot att föräldrarna arbetar samtidigt som de erhåller vårdnadsbidrag, utan barnets tid på förskola styr rätten till bidrag. Om familjen får helt vårdnadsbidrag, får barnet inte samtidigt utnyttja förskola. Om deltidssbidrag utbetalas, får inte barnet utnyttja förskola på heltid.

Förvaltningens förslag

Barn- och utbildningsförvaltningen föreslår att vårdnadsbidrag införs i enlighet med kommande lagsättning från och med den 1 januari 2009 med möjlighet för föräldrar att ansöka om bidrag från den 1 december 2008. Förvaltningen ser många fördelar med att införa vårdnadsbidrag, som blir ett tydligare system utan den nuvarande modellens omvägar via bolag för utbetalning och utan de oklarheter beträffande beskattning och kommunens tillsynsansvar som den nuvarande modellen innebär. Med ett vårdnadsbidrag styrs utbetalningen av barnets förskoleutnyttjande, och föräldrar kan inte uppbära andra bidrag samtidigt som vårdnadsbidrag. Allt det ovanstående bidrar till att vårdnadsbidraget framstår som ett tydligt, familjepolitiskt bidragssystem för familjer som vill vara hemma helt eller delvis och vårda sitt barn under dess första år.

Förvaltningen föreslår att kommunen ska erbjuda vårdnadsbidrag i form av hel eller halv ersättning, beroende på i vilken omfattning föräldrarna utnyttjar barnomsorg i förskola eller familjedaghem. Barnet ska alltså kunna utnyttja barnomsorg på högst halvdag, samtidigt som föräldrar erhåller ett halvt vårdnadsbidrag. Den hela ersättningen föreslås uppgå till 3000 kronor per månad och barn.

Det nuvarande systemet med dagbarnvårdare för eget barn avskaffas från den 1 januari 2009. Sista dagen att ansöka om att bli dagbarnvårdare för eget barn blir den 31 oktober 2008. För de familjer som vid införandet av vårdnadsbidrag erhåller ersättning som dagbarnvårdare för eget barn och vars barn har fyllt tre år samt inte utnyttjar förskoleplats föreslår förvaltningen en övergångslösning. Dessa familjer får stå kvar i den tidigare modellen till dess barnet börjar förskola eller förskoleklass. Om barnet utnyttjar allmän förskola från 4 års ålder föreslår förvaltningen att ersättning inte längre ska utbetalas.

Fördelarna med att införa vårdnadsbidrag först den 1 januari 2009 är flera. Förvaltningen får tid och möjlighet att utarbeta rutiner för det nya systemet, så att det blir valfångande från start. Enligt propositionen anser regeringen att det från den 1 januari 2009 bör kunna införas en skyldighet för Försäkringskassan att lämna uppgifter om vilka eventuella andra bidrag en vårdnadshavare erhåller till den nämnd som handlägger vårdnadsbidragen. Även en möjlighet att lämna information om aktuella bidrag mellan kommunens nämnder kommer att införas från den 1 januari 2009. Tillgång till dessa uppgifter skulle göra hanteringen av vårdnadsbidragen mer rättssaker, och införandet bör därför vänta in en sådan möjlighet. Dessutom skulle förvaltningen ha tid under hösten att informera de familjer som finns i det nuvarande systemet om vilka förändringar som väntar, så att familjerna får möjlighet att planera och anpassa sin omsorg.

462. 15-

Antagit att de är de föräldrar som idag har varit hemma med sina barn väljer vb
(barn som saknar omsorg)

Antal barn mellan 1-3år		Enkel prognos (tefat)	Har barnomsorg	Antagit andel som har behov	Inte har omsorg väljer VB
Födda 2005	3 år	612		98%	12
Födda 2006	2 år	573		97%	17
Födda 2007- okt	> 1 år	490		64%	176
		1675			206

Resterande 135

Alt 1) Kostnad för 185 st föräldrar som väljer vårdnadsbidrag: 6 668 892

Resterande

Alt 2) Kostnad för 165 st föräldrar som väljer vårdnadsbidrag: 5 927 904

Antag att 166 föräldrar väljer vårdnadsbidrag i stället för barnomsorg

Antal barn mellan 1-3år:		Eni bef prognos	Har barnomsorg	Antagit andel som har behov	Inte har omsorg väjer VB
Födda 2005	3 år	612	600	98%	12
Födda 2006	2 år	573	458	80%	115
Födda 2007- okt 08	>1 år	490	245	50%	245
		1675	1303		372

Föräldra som väljer VB istället för barnomsorg

Antagit att de är de föräldrar som har valt barnomsorgen tidigare väljer VB istället

Art 166 föräldrar väljer VB istället för barnomsorg ger en lägre kostnad totalt mer -8 264 592

3)

Mix av 1 (alt 1) och 2

-1 595 700

Mix av 1 (alt 2) och 2

-2 336 688

4)

Antagit att de är de föräldrar som har valt barnomsorgen tidigare väljer VB halv eller heltids barnomsorg

Antal barn mellan 1-3år:

		Enl bef prognos	Har barnomsorg	Antagit andel som har behov	inte har omsorg väljer VB
Födda 2005	3 år	612	600	98%	12
Födda 2006	2 år	573	458	80%	115
Födda 2007- okt 08	>1 år	490	245	50%	245
		1675	1303		372
					-206
					166
					98
					68

Avgår föräldrar som är hemma och väljer VB

Föräldra som väljer VB istället för barnomsorg

(barn som har omsorg)

Kostnad för 98 st föräldrar som väljer 1/2-vårnadsbidrag samt barnomsorg deltid

Årlig kostnad

Väljer halvtids på förskola och halvtid vårdnadsbidrag

Kostnad per år och förälder 18000

1 764 000

(1500 kr*12 mån*98 barn)

98 föräldrar * snittintäkter per månad 100 kr (654 -554 kr=100)

117 600

Lägre kostnad för ej utnyttjad barnomsorgen halvtid

(7800-4189 kr/mån=3611 * 98 barn * 12 mån)

-4 246 536

Totalkostnad för 98 barn som har VB halvtid samt barnomsorg halvtid

-2 364 936

Kostnad för 68 st föräldrar som väljer helt vårdnadsbidrag

Kostnad per år och förälder 36000
(3000 kr*12 mån*68 barn)

2 448 000

68 föräldrar * snittintäkter per månad 654 kr

-674 928

Lägre kostnad för ej utnyttjad barnomsorgen

(7800 kr/mån * 68 barn * 12 mån)

-6 364 800

Totalkostnad för 68 barn som har helt VB halvtid

-3 241 872

Tomma platser i ordinarie förskolor (förutsätter att verksamheter kan anpassa sig)

Att 166 föräldrar väljer VB istället för barnomsorg ger en lägre kostnad totalt med -5 606 808

Tjänsteskrivelse om likställighetsprincipen

Innebörden av likställighetsprincipen;¹

- Kommunens medlemmar ska behandlas lika om de befinner sig i exakt samma situation
- Kommunens medlemmar ska behandlas olika om de inte befinner sig i samma situation
- Kommunens medlemmar får behandlas olika trots att de befinner sig i samma situation, men då måste särbehandlingen ske på objektiv, saklig grund.

Jämförelse mellan Tyresömodellen och vårdnadsbidrag

Förutsättningen för att likställighetsprincipen ska vara tillämplig på Tyresö kommuns övergångslösning är att de två modellerna, dagbarnvårdare åt eget barn och vårdnadsbidrag, är tillräckligt lika varandra för att ses som likställd service till medborgaren. Förvaltningens prövning av de två första punkterna i beskrivningen av likställighetsprincipen ovan visar att de två modellerna skiljer sig från varandra på följande punkter:

- Nuvarande Tyresömodell ger föräldrar möjlighet att projektanställas som dagbarnvårdare till sitt eget barn, d.v.s. ett **arbete** i hemmet motsvarande 75 % av en dagbarnvårdartjänst för ett barn.
- Det kommunala vårdnadsbidraget är ett **bidrag** och innebär m.a.o. ingen anställning.
- Tyresö kommun har ett **tillsynsansvar** gentemot enskild bedriven verksamhet, vilket innefattar dagbarnvårdare för eget barn enligt Tyresömodellen.
- **Inget tillsynsansvar** föreligger vad gäller vårdnadsbidrag. Det är ett bidrag som har sina gränser i lagen.

¹ Bohlin, Alf, *Kommunalrättens grunder*, 4 u, Norstedts Juridik AB, Sthlm 2003, s.114.

- **Förutsättningarna för att beviljas Tyresömodellen** är att du inte ska förekomma i polisens belastningsregister, att du tar ut max 3 föräldrapenningsdagar per vecka, att du endast arbetar på annat arbete kvällar och helger, att ditt barn fyllt 1 år. Det är tillåtet att ha andra bidrag inom familjen.
- **Förutsättningarna för att beviljas vårdnadsbidrag** är att ditt barn har fyllt 1 år, att du inte har andra i lagen uppräknade bidrag inom familjen, att inte barnet vistas på förskolan, att du har tagit ut minst 250 hela föräldrapenningsdagar och inte har föräldrapenneing för tillfället (deltidsbidrag=>deltidsplats). Det behövs inget utdrag ur polisens belastningsregister. Föräldrarna räknas som just föräldrar och inte anställda.
- Tyresömodellen kan du från årsskiftet 2008/2009 nyttja till barn som **då fyllt 3 år** till denne börjar förskoleklass (t.o.m. juli det år barnet fyller 6 år). Modellen "hakar på" det kommunala vårdnadsbidraget för de som finns i systemet idag. Du kan endast utnyttja övergångslösningen om ditt barn avstår helt från förskolevistelse, d.v.s. vistas hemma heltid.
- Vårdnadsbidraget betalas ut **till barnets 3-årsdag** och kommunen har inga befogenheter att förlänga tiden eller utbetala ett högre bidrag än lagen har stadgat.

Förvaltningen konstaterar att de två modellerna skiljer sig åt på en del punkter, vilket innebär att likställighetsprincipens första punkt inte självklart gäller i detta fall.

Grund för särbehandling

En kommun kan enligt kommentaren till 2:2 KL behandla sina medlemmar olika ifall beslutet om detta grundar sig på rationella hänsyn eller sakliga överväganden, se punkt tre i likställighetsprincipen ovan. Godtycke får inte förekomma. Det finns inget absolut förbud mot att kommunen tillhandahåller tjänster som inte kommer alla medlemmar tillgodo vid ett visst tillfälle.

Den övergångslösning som föreslås i Tyresö kom till för att inte "köra ut" de familjer som finns i det nuvarande systemet. De måste, med kommunens hjälp, få tid att lösa familjesituationen. Det kan anses finnas ett behov av att få hjälp med en övergångslösning under en viss tid. Tyresömodellen ska upphöra och kan därför inte erbjudas andra vid senare

tillfälle. Vi särbehandlar förvisso på punkten att vissa har den gamla modellen och andra inte. Det finns dock grund till särbehandling

Övergångslösningen gäller **endast** de barn i familjen som fyllt 3 år vid årsskiftet. Om det finns yngre barn i samma familj får föräldrarna ansöka om vårdnadsbidrag för dessa. En familj kan således ha två modeller samtidigt.

Tillämplig rättspraxis

Följande två rättsfall visar att en prövning av en enskild kommunmedborgares behov, kan innebära att saklig grund för särbehandling föreligger.

I RÅ 1985 2:24 lät en kommun en arbetslös förälder behålla sin barnomsorgsplats då arbetslöshetsersättning utgick. Olika grupper arbetslösa blev i olika mån gynnade angående rätten till barnomsorgsplats. Detta ansågs inte strida mot likställighetsprincipen.²

Det har i praxis inte ansetts strida mot likställighetsprincipen när en socialnämnd vägrat en dagbarnvårdare barnomsorgsplats på den grunden att denne inte var i lika utpräglad behov av barnomsorg som andra förvärvsarbetare, RÅ 1987 ref. 66.

Dagbarnvårdaren i fallet behandlades m.a.o. inte likadant som andra förvärvsarbetare i kommunen.

I följande rättsfall ansåg inte Kammarrätten att grund för särbehandling förelåg.

I RÅ 2000 ref. 35 (gällande avgiftsuttag) uttalas av Kammarrätten att kommunen inte hade rätt att göra skillnader i avgiftsuttag eftersom prestationerna i stort var likartade – servicen som erbjöds var i stort sett densamma. Vid en jämförelse med Tyresös situation kan man se att de två modellerna visserligen träffar samma målgrupp (barnfamiljer) men att det i övrigt finns skillnader. Skillnaderna är framförallt de gränser som sätts upp vad gäller anställning/bidrag, tidsperiod, barnets ålder och gränssättning till andra bidrag. Övergångslösningen är dessutom ingen permanent särbehandling.

² Hilborn, Ingegerd, m.fl., *Kommunallagen - kommentarer och praxis*, 3 u, Kommentus förlag, Sthlm 2001, s. 61.